

Mijn glaucoom

beter kennen en behandelen

TBK BRO 0903 - FAUQUET CONSEIL - AVIGNON - RCS 380 583930 - 2147

 Théa
PHARMA
Motor van vernieuwing

Driebomenstraat, 16
B-1180 Ukkel
Tel. : +32 9 324 53 44
Fax : +32 9 324 53 70
email: hoffelinck@thea.be

 Théa
PHARMA
Motor van vernieuwing

Inhoud

p. 4 | **Glaucoom: een ernstige ziekte ?**

Er bestaan verschillende soorten glaucoom
Een aandoening die pijnloos verloopt

p. 8 | **Opsporen en opvolgen van glaucoom: eenvoudige en pijnloze onderzoeken**

Metten van de oogdruk
Onderzoek van het netvlies (of oogfundus onderzoek)
Bepalen van het gezichtsveld (of perimetrie)
Metten van de kamerhoek (of gonioscopie)

p. 10 | **Behandelingen van glaucoom**

Medische behandeling
Laser
Heelkundige behandeling

p. 14 | **Waarom heeft mijn oogarts mij oogdruppels zonder bewaarmiddel voorgeschreven ?**

p. 16 | **Praktisch: hoe mijn oogdruppels goed inbrengen met het ABAK® systeem ?**

Het ABAK® systeem: hoe een nieuw flesje gemakkelijk openen
Correct indruppelen van de oogdruppels

Glaucoom : een ernstige ziekte?

Er bestaan verschillende soorten glaucoom

- De meest voorkomende vorm is traag evoluerend chronisch glaucoom, ook algemeen "primair openhoekglaucoom" genoemd.
- Acuut geslotenhoekglaucoom, congenitaal glaucoom bij pasgeborenen en glaucoom veroorzaakt door trauma, allergie of geneesmiddelen, zijn zeldzamer.

Chronisch glaucoom is een zeer ernstige aandoening, die leidt tot een langzame destructie van de oogzenuw. Deze ziekte gaat gepaard met een sluipende vernauwing van het gezichtsveld, met in een verder stadium, een min of meer uitgesproken, maar toch onomkeerbare vermindering van de gezichtsscherpte.

Glaucoom is hoofdzakelijk te wijten aan een abnormale stijging van de oogdruk (de druk binnenin de

oogbol). Wanneer deze oogdruk te sterk stijgt, heeft dat letsels van de oogzenuw tot gevolg. De veroorzaakte schade hangt af van de mate en de duur van de verhoogde druk. De tolerantiedrempel voor een verhoogde oogdruk kan echter variëren van de ene persoon tot de andere. Een druk die als "normaal" beschouwd wordt, kan bij bepaalde personen glaucoom veroorzaken. Dat noemt men dan een glaucoom met normale druk.

Meer over:

De oogdruk

Het oog is een gesloten orgaan, waarbinnen een zekere druk heerst, de oogdruk. Daardoor kan de oogbol goed functioneren. Deze druk varieert hoofdzakelijk in functie van de hoeveelheid vocht in de oogkamer, het oogvocht. Deze vloeistof wordt continu vernieuwd. Als de afvoer onmogelijk is of als

de productie de afvoercapaciteit overtreft, dan neemt de oogdruk toe. Het is belangrijk om eraan te herinneren dat oogvocht niets met tranen te maken heeft. Tranen worden aan de oogoppervlakte afgescheiden. De oogdruk staat eveneens volledig los van de bloeddruk.

Een ziekte die pijnloos evolueert

Glaucoom is een ernstige ziekte omdat ze zich ongemerkt kan ontwikkelen en traag evolueren zonder enig teken aan de ogen. Het verlies van het gezichtsveld verloopt progressief en, zeker in de beginfase, ongemerkt. Eenmaal ingesteld zijn de letsels onomkeerbaar.

Glaucoom is een chronische ziekte waarvoor een levenslange controle nodig zal zijn.

Frequenter bij bejaarden

Met het ouder worden, wordt het risico voor het ontwikkelen van glaucoom groter. Deze ziekte komt meestal voor bij 55-plussers.

Meer dan 150 000 mensen lijden aan glaucoom in België

Iedereen kan glaucoom ontwikkelen maar bij bepaalde risicopersonen zijn factoren gekend:

- de leeftijd: de frequentie stijgt na 40 jaar. Bij 65-plussers is 5% van de bevolking aangetast door de ziekte.
- Familiale antecedenten (genetische factoren).
- Bijziendheid.
- De etnische groep: personen van Afrikaanse afkomst zijn frequenter en ernstiger aangetast dan personen van het Kaukasische ras.
- Geneesmiddeleninname, o.a. corticosteroiden.

Opsporen en opvolgen van glaucoom :

eenvoudige en pijnloze onderzoeken

Vier hoofdonderzoeken stellen uw oogarts in staat glaucoom op te sporen en de evolutie te volgen:

1. het meten van de oogdruk
2. het onderzoek van de oogfundus
3. het bepalen van het gezichtsveld of perimetrie
4. het meten van de kamerhoek of gonioscopie

Het meten van de oogdruk

De oogdruk kan gemeten worden met een tonometer, waarvan twee soorten bestaan. Om uw oogdruk te meten, plaatst Uw oogarts een kleine plastieken prisma op het hoornvlies (de cornea), nadat hij een druppel anestheticum in elk oog heeft ingedruppeld, of hij projecteert een luchtstroom. Dit onderzoek is pijnloos. De oogdruk varieert overdag. Om de betrouwbaarheid van de meting te verhogen is het nodig de meting te herhalen op verschillende tijdstippen. De

oogdruk moet minstens eenmaal per jaar gemeten worden om de stabiliteit of de voortgang ervan te evalueren. De waarden van de oogdruk hangen niet af van de bloeddruk.

Oogfundusonderzoek

Uw oogarts onderzoekt het netvlies (de retina) en meer bepaald het vertrekpunt van de oogzenuw (de papil genoemd). Door dit onderzoek kan hij de voortgang van de ziekte evalueren. De evaluatie wordt vergemakkelijkt door het nemen van vergelijkende foto's.

Perimetrie

Perimetrie maakt het mogelijk het gezichtsveld van de patiënt te evalueren. Dit is een onontbeerlijk onderzoek om de diagnose te stellen, de evolutie te volgen en de doeltreffendheid van de voorgeschreven medicatie te evalueren.

Onderzoek van de kamerhoek of gonioscopie

Gonioscopie is noodzakelijk om het type glaucoom, waaraan u lijdt, te bepalen.

De behandelingen van glaucoom

Eenmaal gediagnosticeerd moet glaucoom steeds behandeld worden.

Drie therapeutische houdingen bieden zich aan: geneesmiddelen, meestal toegediend onder de vorm van oogdruppels, laser en heelkundige behandeling. Deze behandelingen kunnen ook gecombineerd worden.

Uw oogarts zal u de behandeling voorstellen, waarvan hij denkt dat ze in uw geval het doeltreffendste is om uw gezichtsscherpte zo lang mogelijk te bewaren.

Door behandeling kan de ziekte bedwongen worden, maar in geen geval genezen. Het is dus noodzakelijk de evolutie van de ziekte te controleren, zelfs na een heelkundige ingreep, en de voorgeschreven behandeling regelmatig te volgen. Een levenslange behandeling onder medische controle is nodig. De bedoeling van de behandeling

is de oogdruk te verlagen tot een bepaalde waarde, die overeenkomt met een drukniveau waarbij uw glaucoom niet verergert. Het is de oogarts die de te bereiken oogdruk bepaalt. De optimale druk verschilt van de ene persoon tot de andere.

Door de instructies van uw oogarts nauwgezet te volgen, verhoogt de kans om de evolutie van uw glaucoom te stoppen en zo uw gezichtsscherpte te bewaren.

De behandelingen van glaucoom

De medische behandeling

In een vroegtijdig ziektestadium is de medische behandeling meestal doeltreffend en voldoende.

Oogdruppels worden het meest voorgeschreven. Naargelang het product worden een- of driemaal per dag, één of verschillende druppels rechtstreeks in het oog gedruppeld. Deze oogdruppels verminderen de oogdruk.

Het regelmatig opvolgen van de behandeling is onontbeerlijk om een maximale doeltreffendheid te bereiken.

Elke onderbreking van de behandeling heeft een herval van de ziekte tot gevolg. De behandeling moet dus op vaste

tijdstippen en regelmatig genomen worden. U mag de behandeling niet wijzigen zonder toestemming van uw oogarts.

In zijn voorschrift bepaalt de oogarts de tijdstippen waarop u uw oogdruppels dient te nemen. U moet zich daaraan nauwgezet houden.

Om ze niet te vergeten, is het best de instillaties in uw dagelijkse activiteiten-programma in te lassen: bij het opstaan, bij de avondmaaltijd of voor het slapengaan.

Indien u verschillende oogdruppels dient te gebruiken, moet u tussen twee instillaties 15 minuten wachten.

Als u een beurt vergeet, is het niet nodig om de dosis te verdubbelen bij de volgende beurt.

In bepaalde gevallen kan de oogarts ook pillen voorschrijven.

Met een doeltreffende behandeling wordt de ziekte gestabiliseerd, maar dit houdt geen genezing in. Van zodra de behandeling gestopt wordt, evolueert de ziekte verder, wat gepaard gaat met beschadiging van de oogzenuw.

Laser

Als de medische behandeling alleen onvoldoende blijkt, zal uw oogarts u een trabeculoretractie voorstellen. Dat is een ingreep die

tot doel heeft de afvloeikanalen te verbreden. Daardoor wordt de uitscheiding van oogvocht vergemakkelijkt en zal de oogdruk dalen.

De chirurgische behandeling

Als de ziekte nog verder evolueert, kan heelkunde nodig zijn. Verschillende heelkundige technieken zijn mogelijk, nl. trabeculectomie, onder lokale verdoving, en diepe sclerectomie. De heelkundige ingreep voor glaucoom kan gecombineerd worden met de ingreep voor cataract.

Waarom schrijft de oogarts mij oogdruppels zonder bewaarmiddel voor ?

De behandeling van glaucoom is er een van lange duur. Het gebruik van oogdruppels met bewaarmiddel gedurende verschillende jaren kan oculaire irritatie geven. Deze irritatie is niet ernstig, maar wel vervelend, en uit zich in de vorm van prikkelingen, branderig gevoel en gevoel van vreemd lichaam in het oog.

Om u te helpen de behandeling beter te verdragen en de hinder te verminderen, heeft uw oogarts u oogdruppels zonder bewaarmiddel

voorgeschreven. Spijtig genoeg bestaan niet alle oogdruppels in een vorm zonder bewaarmiddel. Epidemiologische enquêtes bij een groot aantal glaucoompatiënten (> 4000) hebben inderdaad aangetoond dat patiënten, behandeld met oogdruppels zonder bewaarmiddel, de behandeling beter tolereerden (minder nevenwerkingen), vergeleken met patiënten behandeld met oogdruppels met bewaarmiddel.*

* Pisella PJ et al., Br J Ophthalmol 2002; 86 (4): 418-23.

Bewaarmiddelen zijn ontsmettingsmiddelen die een agressief effect kunnen hebben op het oogoppervlak, hoofdzakelijk door hun werking als detergens ("zeep effect").

Uw nieuwe oogdruppels bevatten geen bewaarmiddel maar blijven steriel dank zij het

ABAK®-systeem, een steriele filter die de oogdruppels beschermt tegen elke microbiële besmetting. Deze bescherming is doeltreffend tijdens de volledige bewaartijd van het product.

Praktisch: hoe mijn oogdruppels goed inbrengen met het ABAK[®] systeem

Het ABAK[®] systeem: hoe een nieuw flesje gemakkelijk openen

1 : DICHTSCHROEVEN

Het plasticen omhulsel verwijderen door aan het lipje ter hoogte van de dop te trekken. Het flesje verticaal houden en de dop in wijzerszin volledig dichtschroeven. Aarzel niet om een beetje te ver te draaien.

2 : LOSSCHROEVEN

De dop losschroeven.

Deze handeling is alleen nodig als u het flesje voor de eerste maal gebruikt.

3 : CONTROLEREN

Het uiteinde van het flesje (in lichtere kleur) moet volledig in contact zijn met het flesje zelf, zonder ruimte tussen beiden. Indien dit niet het geval is, opnieuw dichtschroeven.

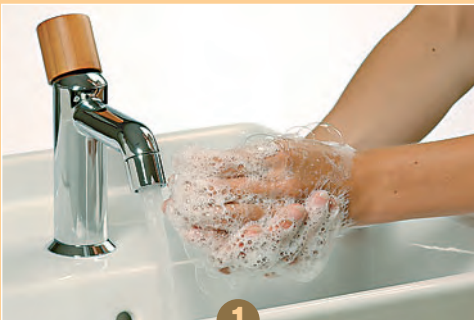

4 : AFBREKEN

Voor elke instillatie: de beschermkap aan de basis van het flesje "afbreken". Deze beschermt het transparante reservoir in accordeonvorm. Nu is het flesje klaar voor gebruik...

Praktisch: hoe mijn oogdruppels goed inbrengen met het ABAK[®] systeem

Correcte indruppelen van de oogdruppels

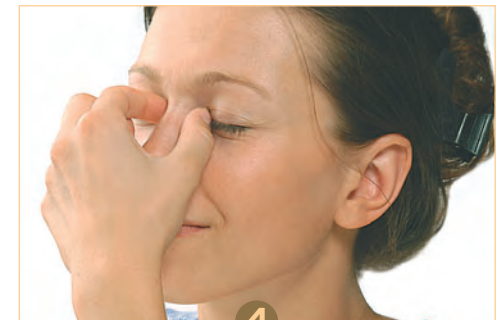
Eerst goed de handen wassen. Daarna de eventuele secreties in de binnenhoek van het oog verwijderen.

Het onderste ooglid naar beneden trekken en naar omhoog kijken.

Het flesje omdraaien, boven het oog houden, **één druppel in het oog laten vallen** zonder het oog of de wimpers te raken. Een lichte druk met de wijsvinger op de basis van het accordeon volstaat om druppels te laten vallen.

Het oog één tot twee minuten gesloten houden, ondertussen zacht drukken op de neusbasis om te beletten dat de oogdruppels in de neus terecht komen (daardoor blijven ze langer in contact met het oog). Het flesje sluiten na gebruik.